

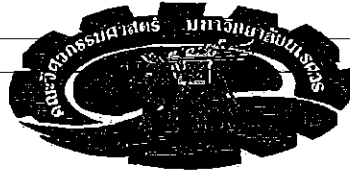
ออกแบบระบบควบคุมตำแหน่งของรถเครน
(Design of position control of Crane)

นางสาวอนุชิตา หงษ์ศรี
นางสาวเบญจวรรณ สุขโรจน์
นายปฏิเวธ ภัยอ้อม

ห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์
วันที่รับ..... - 1 ต.ย. 2552
เลขทะเบียน..... 5200086
เลขเรียกหนังสือ.....
.....

15094665
ร.ร.
019/0
2551

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิศวกรรมเครื่องกล ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล
คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
ปีการศึกษา 2551

ใบรับรองโครงการงาน

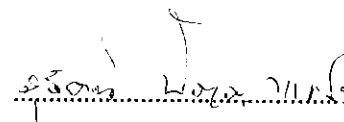
หัวข้อโครงการงาน : ออกแบบระบบควบคุมตำแหน่งของรถเครน
(Design of position control of Crane)

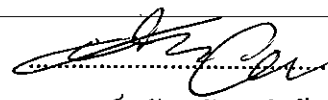
ผู้ดำเนินโครงการงาน : 1.นางสาวอนุชิตา หงษ์ศรี รหัส 47360961
2.นางสาวเบญจวรรณ สุขโรจน์ รหัส 47361001
3.นายปฏิเวธ ภัยยามี่ รหัส 47362926

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์สุรัตน์ ปัญญาแก้ว
ภาควิชา : วิศวกรรมเครื่องกล
ปีการศึกษา : 2551

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ อนุมัติให้โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมเครื่องกล

คณะกรรมการตรวจสอบโครงการงาน

.....กรรมการ
(อาจารย์สุรัตน์ ปัญญาแก้ว)

.....กรรมการ
(อาจารย์ยอนันตชัย อยู่แก้ว)

.....กรรมการ
(อาจารย์ปองพันธ์ โอทกานนท์)

หัวข้อ โครงการงาน	ออกแบบระบบควบคุมตำแหน่งของรถเครน		
ผู้ดำเนินโครงการงาน	1.นางสาวอนุธิดา	หงษ์ศรี	รหัส 47360961
	2.นางสาวเบญจวรรณ	สุขโรจน์	รหัส 47361001
	3.นายปฏิเวธ	ภ้อยยามิ	รหัส 47362926
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์สุรัตน์	ปัญญาแก้ว	
ภาควิชา	วิศวกรรมเครื่องกล		
ปีการศึกษา	2551		

บทคัดย่อ

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของระบบของรถเครนแล้วนำไปออกแบบระบบควบคุมตำแหน่งของรถเครนเพื่อให้ตัวรถเครนเคลื่อนที่ไปยังตำแหน่งที่ต้องการพร้อมกันกับควบคุมไม่ให้แท่ง pendulum เกิดการแกว่ง และทำการทดสอบสมรรถนะของการเคลื่อนที่ของเครนและมุมการแกว่งของแท่ง pendulum.

โครงการนี้ได้ทำการเลือกใช้ การออกแบบระบบควบคุมทาง State space โดยวิธี pole placement และใช้ตัวควบคุมแบบ Integral control เพื่อช่วยแก้ปัญหา Steady state error จากการทดสอบด้วยโปรแกรม Matlab พบว่าระบบมี percent overshoot เท่ากับ 8.9% และมีค่า Setting time เท่ากับ 0.7 วินาที

Project title	: Design of position control of Crane		
Name	: 1. Miss Anutida Hongsri	Code 47360961	
	2. Miss Benjawan Sukkarod	Code 47361001	
	3. Mr. Pativet Taiyame	Code 47362926	
Project Advisor	: Mr. Surat	Punyakeaw	
Academic Year	: 2008		

Abstract

This project was to simulate mathematical pattern of Crane before designing a control system of crane position for the right required movement and preventing pendulum from vibration in the same time. Besides, competency of movement and vibration corner of pendulum was tested.

This project used system design of State space with pole placement and Integral control for solving Steady state error in order to stabilize the system. In Matlab, the result sheet that the system has 8.9 percent overshoot and setting time 0.7 second.

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้จัดทำขอกราบขอบพระคุณอาจารย์สุรัตน์ ปัญญาแก้ว ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและ
คณะกรรมการการสอบโครงการทุกท่านที่ได้ให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางและข้อคิดเห็นต่างๆ
ตลอดจนการตรวจแก้ไข โครงการนี้จนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกลทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนและ
มอบความรู้อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป และขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่
ประจำภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกลทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำต่างๆ

ด้วยความดีหรือประโยชน์อันใดเนื่องจากโครงการเล่มนี้ ขอมอบให้แก่คุณพ่อ คุณแม่ ที่ได้
อบรมและให้กำลังใจผู้จัดทำมาตลอดในทุกเรื่องจนสำเร็จการศึกษา ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

คณะผู้ดำเนินโครงการ

สารบัญ

	หน้า
ใบรับรองโครงการ	i
บทคัดย่อภาษาไทย	ii
Abstract	iii
กิตติกรรมประกาศ	iv
สารบัญ	vi
สารบัญตาราง	vii
สารบัญรูปภาพ	viii
สารบัญกราฟ	ix
ลำดับสัญลักษณ์	x
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	1
1.3 ขอบเขต	1
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	1
1.5 ระยะเวลาและแผนการปฏิบัติงาน	2
บทที่ 2 หลักการและทฤษฎี	
2.1 ระบบควบคุม	3
2.2 State space approach	8
2.3 การออกแบบระบบควบคุมทาง State space	12
บทที่ 3 การวิเคราะห์ระบบควบคุมตำแหน่งของรถเครน	
3.1 การสร้างแบบจำลองทางพลศาสตร์ของเครน	15
3.2 การออกแบบระบบควบคุมตำแหน่งของรถเครนทาง State space	19
3.3 ออกแบบตัว Observer (ตัวประมาณค่า)	28

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์	31
บทที่ 5 สรุปผลการทดลอง	
5.1 สรุปผลการวิเคราะห์	33
5.2 ข้อเสนอแนะ	33
บรรณานุกรม	34
ประวัติผู้เขียนโครงการ	35

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 ระยะเวลาและแผนการปฏิบัติงาน	2
ตารางที่ 3.1 แสดงค่าพารามิเตอร์ของระบบกลไกของเครน	19

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
รูปที่ 2.1 การควบคุมระบบ	3
รูปที่ 2.2 ระบบควบคุมแบบเปิด	3
รูปที่ 2.3 ระบบควบคุมแบบปิด หรือ ระบบควบคุมป้อนกลับ	4
รูปที่ 2.4 ระบบควบคุมหลายตัวแปร	5
รูปที่ 2.5 ระบบควบคุมแบบเปิด	5
รูปที่ 2.6 ระบบควบคุมแบบป้อนกลับ	6
รูปที่ 2.7 แผนภาพบล็อกของระบบควบคุมที่แสดงอยู่ในปริภูมิสแตต	10
รูปที่ 3.1 แบบจำลองทางพลศาสตร์ของครน	15
รูปที่ 3.2 Free body diagram ของตัวรถ	16
รูปที่ 3.3 Free body diagram ของ Pendulum	16
รูปที่ 3.4 ระบบควบคุมทาง State space ของระบบครน	20
รูปที่ 3.5 ตำแหน่ง pole ของระบบ	22
รูปที่ 3.6 block diagram	25

สารบัญญักรภาพ

	หน้า
กราฟที่ 4.1 Step responseของมุมของแท่ง Pendulum	31
กราฟที่ 4.2 Step response ของ ระยะทางของตัวรถ	32

ลำดับสัญลักษณ์

A	เมตริกซ์ <i>A</i>	-
<i>a</i>	ความเร่งแนวแกน x	m/s^2
B	เมตริกซ์ <i>B</i>	-
C	เมตริกซ์ <i>C</i>	-
<i>D</i>	Disturbance	-
<i>F</i>	แรง	<i>N</i>
<i>g</i>	แรงโน้มถ่วงของโลก	m/s^2
<i>I</i>	โมเมนต์ความเฉื่อย	$kg.m^2$
<i>K</i>	ค่าคงที่	-
k_I	ค่าคงที่ของ Integral control	-
<i>L</i>	ระยะจากปลายไม้ถึงจุด C.G	<i>m</i>
<i>M</i>	มวลของตัวรถ	<i>kg</i>
<i>m</i>	มวลของแท่ง Pendulum	<i>kg</i>
<i>O</i>	จุดศูนย์กลางมวล	-
<i>r</i>	Reference input	-
<i>u</i>	สัญญาณควบคุม(Input)	-
<i>x</i>	ระยะทางของรถ	<i>m</i>
$\dot{x}$	ความเร็วเชิงเส้นของรถ	m/s
$\ddot{x}$	ความเร่งเชิงเส้นของรถ	m/s^2
<i>y</i>	สัญญาณ Output	-
θ	มุมของ Pendulum	<i>Radian</i>
$\dot{\theta}$	ความเร็วเชิงมุมของ Pendulum	<i>Rad / s</i>
$\ddot{\theta}$	ความเร่งเชิงมุมของ Pendulum	Rad / s^2
ω_n	ความถี่ธรรมชาติ	<i>Hertz</i>
ξ	สัญญาณ Out put ที่ออกจากตัว Integrator	

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญหรือที่มาของปัญหา

โดยทั่วไปในโรงงานอุตสาหกรรมและในไซค์ก่อสร้างนั้นจะใช้รถเครนเพื่อทำการขนย้ายสินค้าหรือวัสดุที่มีน้ำหนักมาก ซึ่งตามปกติแล้วในระหว่างการขนย้ายนั้นสินค้าและวัสดุจะเกิดการแกว่งไปและแกว่งมาอย่างอิสระ ซึ่งถ้าสินค้าหรือวัสดุนี้เกิดการแกว่งมากเกินไปจะทำให้การวางสินค้าหรือวัสดุนี้เกิดการผิดพลาดและเกิดความเสียหายได้

ดังนั้นในโครงการนี้จึงทำการออกแบบและสร้างระบบควบคุมตำแหน่งสำหรับรถเครนขึ้นมาเพื่อให้รถเครนเคลื่อนที่ไปยังตำแหน่งที่ถูกต้องและทำให้สินค้าเกิดการแกว่งน้อยที่สุด

1.2 วัตถุประสงค์

- 1). เพื่อหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของระบบของรถเครน
- 2). เพื่อออกแบบระบบควบคุมตำแหน่งของรถเครน

1.3 ขอบเขต

- 1). ในการออกแบบสร้างระบบควบคุมตำแหน่งของ โครงสร้างสำหรับดีครอกยกนั้นจะไม่คำนึงถึงความยืดหยุ่นตัวของลวดสลิงและไม่คำนึงถึงแรงเสียดทานที่มีอยู่ในระบบ
- 2). การเคลื่อนที่ของรถเครนเป็นการเคลื่อนที่ในระนาบ 2 มิติ
- 3). ในการทดสอบนั้นเราจะไม่ทดลองกับระบบจริงแต่จะนำแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของรถเครนที่ได้และตัวควบคุมที่ออกแบบได้ไปสร้างแบบจำลองใน โปรแกรม Matlab แล้วใช้โปรแกรม Matlab ทำการทดลองและวิเคราะห์ผลออกมา

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1). ได้ข้อมูลค่าพารามิเตอร์ของตัวควบคุมที่ให้สมรรถนะการตอบสนองเป็นไปตามต้องการ
- 2). ได้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของรถเครน

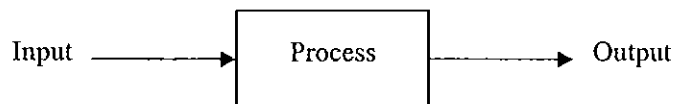

บทที่ 2

หลักการและทฤษฎี

2.1 ระบบควบคุม

ระบบควบคุม คือ ส่วนประกอบหลายๆส่วนต่อเชื่อมกันขึ้นเป็นระบบที่จะใช้การตอบสนองตามที่เราต้องการ พื้นฐานของการวิเคราะห์ระบบจะมีพื้นฐานจากทฤษฎีระบบเชิงเส้นซึ่งจะแสดงความสัมพันธ์ของอินพุตและเอาต์พุตหรือการตอบสนอง ดังนั้นส่วนประกอบหรือกระบวนการ (Process) ที่เราต้องการที่จะควบคุม สามารถแทนด้วย block ดังแสดงในรูปที่ 2.1 โดย Input จะเป็นส่วนสำคัญของ Output นั้นเอง

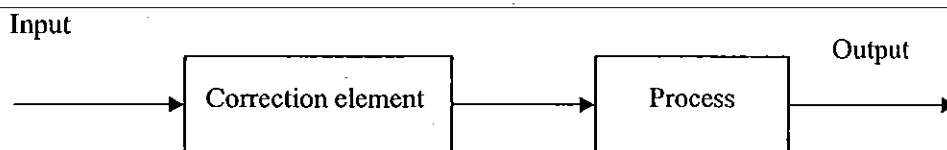
รูปที่ 2.1 การควบคุมระบบ

ระบบควบคุมสามารถแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ตามลักษณะการทำงานได้เป็น 2 แบบคือ

1. ระบบควบคุมแบบเปิด (Open Loop Control System)
2. ระบบควบคุมแบบปิด หรือ ระบบควบคุมแบบป้อนกลับ (Closed Loop or Feedback Control System)

2.1.1 ระบบควบคุมแบบเปิด (Open Loop Control System)

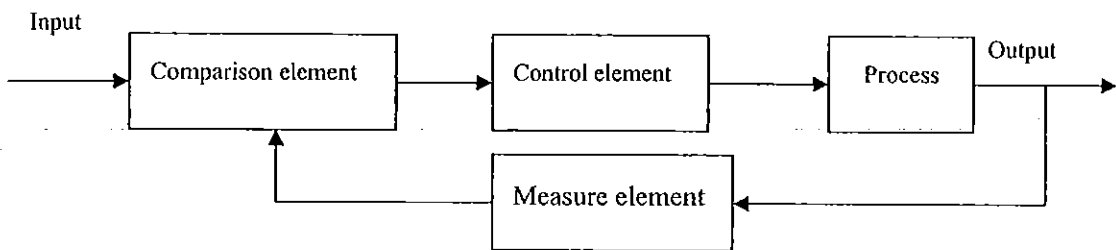
ระบบควบคุมแบบเปิดเป็นการใช้อุปกรณ์ควบคุม (Controller) หรือ อุปกรณ์ส่งกำลัง (Control Actuator) เพื่อให้ได้การตอบสนองตามที่เราต้องการ โดยไม่ต้องนำผลการตอบสนองของระบบกลับเข้ามาสู่การพิจารณาอีก ลักษณะของระบบควบคุมแบบเปิดแสดงในรูปที่ 2.2

รูปที่ 2.2 ระบบควบคุมแบบเปิด

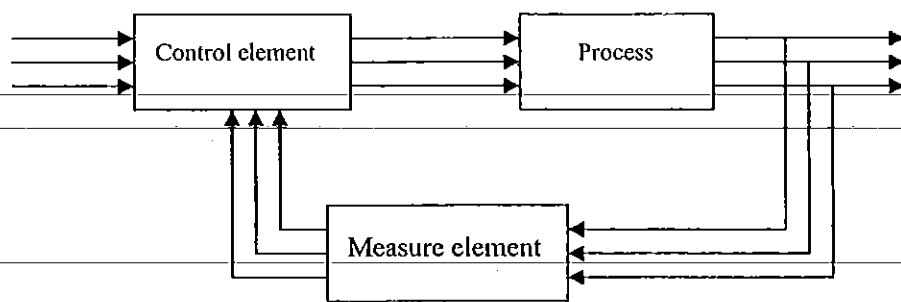
2.1.2 ระบบควบคุมแบบปิด หรือ ระบบควบคุมแบบป้อนกลับ (Closed Loop or Feedback Control System)

ระบบควบคุมแบบปิด หรือ ระบบควบคุมแบบป้อนกลับจะแตกต่างจากระบบควบคุมแบบเปิดก็คือมีการนำเอาผลที่ได้จากกระบวนการกลับเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลที่จะส่งเข้าไปเป็นInput ให้กับระบบอีกครั้ง การที่เราจะทราบค่าOutput ได้เราจะต้องมีการวัดข้อมูลของOutput เมื่อเราทราบค่าOutputแล้วเรามักจะนำค่าOutputที่ได้ไปเปรียบเทียบกับOutputที่เราต้องการจากระบบ จากนั้นความแตกต่างระหว่างOutputที่ต้องการและOutputที่แท้จริงจะได้รับคำสั่งต่อไปสู่อุปกรณ์ควบคุม แล้วส่งต่อเป็นInputเข้าสู่ระบบเพื่อให้ความแตกต่างของOutputที่ต้องการและOutputที่แท้จริงลดลงเรื่อยๆจนกระทั่งไม่มีความแตกต่างระหว่างค่าทั้งสอง ดังนั้นเราก็จะได้ว่า ค่าOutputของระบบเป็นไปตามต้องการ ระบบควบคุมแบบป้อนกลับแสดงในรูปที่ 2.3 สำหรับหลักการของการป้อนกลับที่ได้อธิบายไปแล้วนี่ถือว่าเป็นพื้นฐานของการวิเคราะห์และออกแบบระบบควบคุมอัตโนมัติ ที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน

รูปที่ 2.3 ระบบควบคุมแบบปิด หรือ ระบบควบคุมแบบป้อนกลับ

สำหรับระบบควบคุมหนึ่งๆนั้น อาจจะมีพารามิเตอร์หรือตัวแปรที่ต้องการจะควบคุมมากกว่าหนึ่งพารามิเตอร์ ซึ่งระบบควบคุมดังกล่าวเป็นระบบที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น แต่หลักการของระบบควบคุมก็จะเหมือนเดิม คือ ทุกตัวแปรที่เราต้องการควบคุมจะต้องมีการวัดค่าที่ได้จากOutput และนำมาเปรียบเทียบกับค่าที่เราต้องการของตัวแปรตัวนั้นๆ สำหรับระบบควบคุมหลายตัวแปร (Multivariable Control System) จะมีลักษณะดังในรูปที่ 2.4

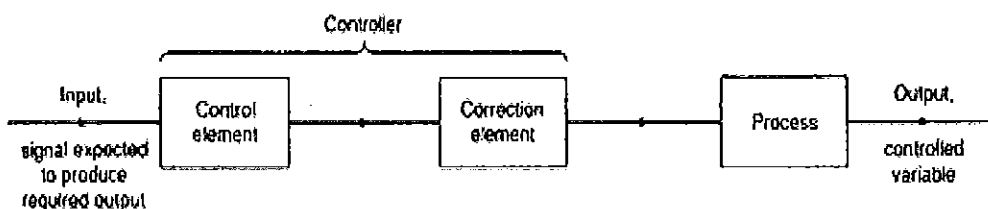

รูปที่ 2.4 ระบบควบคุมหลายตัวแปร

2.1.3 ส่วนประกอบพื้นฐานของระบบควบคุม

1. ส่วนประกอบพื้นฐานของระบบควบคุมแบบเปิด

ในระบบควบคุมแบบเปิด เราสามารถพิจารณาได้ว่าระบบประกอบด้วยระบบย่อย ดังที่แสดงอยู่ในรูปที่ 2.2 ในความเป็นจริงอุปกรณ์ที่ทำงานเป็นระบบย่อยเหล่านี้ เราอาจจะไม่สามารถแยกออกมาเป็นส่วนๆ ได้ หรือแยกอย่างชัดเจนได้ว่าอุปกรณ์ใดทำหน้าที่อย่างใด โดยเฉพาะ แต่ว่าอุปกรณ์ในความเป็นจริงเหล่านั้น สามารถแยกหน้าที่การทำงานออกเป็นส่วนๆ ได้ตามที่แสดงในรูป 2.5

ที่มา: <http://www.sut.ac.th/e-texts/Eng/Automatic/chapter17.htm>

รูปที่ 2.5 ระบบควบคุมแบบเปิด

ซึ่งส่วนประกอบย่อยจะประกอบด้วย

- Control element ส่วนนี้จะพิจารณาว่าควรจะให้ระบบทำงานต่อไปอย่างไรเมื่อได้รับค่า Input ของระบบควบคุม
- Correction element ส่วนนี้จะตอบสนองต่อ Input ที่ได้รับจากส่วนของ Control element และนำไปปรับเปลี่ยนตัวแปรที่จะถูกควบคุมเพื่อให้ได้ค่าตามต้องการ
- Process หรืออาจเรียกว่า Plant ระบบจะเป็นส่วนปฏิบัติการเพื่อให้ได้ค่า Output ที่เราต้องการออกมา

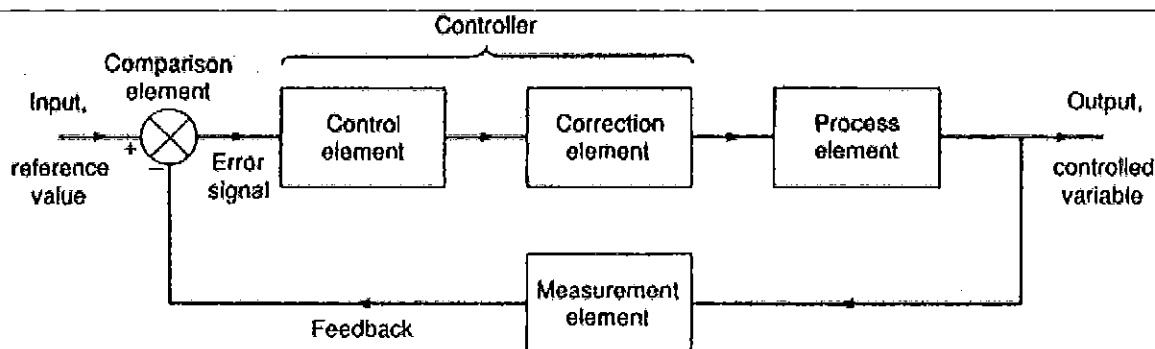

2. ส่วนประกอบพื้นฐานของระบบควบคุมแบบป้อนกลับ

ระบบควบคุมแบบป้อนกลับสามารถพิจารณาได้ว่า ประกอบด้วยระบบย่อยที่ต่อวางกันตามรูป

2.3 ซึ่งในความเป็นจริงระบบย่อยเหล่านี้ไม่สามารถที่จะแยกแต่ละชิ้นส่วนออกมาเป็นส่วนๆ ได้ หรือไม่สามารถแยกอุปกรณ์ใดอุปกรณ์หนึ่งได้ว่าอุปกรณ์นั้นทำหน้าที่โดยเฉพาะ อย่างหนึ่งอย่างใด แต่ในความเป็นจริงอุปกรณ์เหล่านี้ สามารถแยกการทำงานออกเป็นส่วนต่างๆ ได้ตามที่แสดงในรูป

2.6

ที่มา: <http://www.sut.ac.th/e-texts/Eng/Automatic/chapter18.htm>

รูปที่ 2.6 ระบบควบคุมแบบป้อนกลับ

โดยส่วนต่างๆ ในระบบควบคุมแบบป้อนกลับนี้จะประกอบด้วย

- Comparison element ส่วนนี้จะทำหน้าที่เปรียบเทียบค่าตัวแปรที่เราต้องการออกมา หรืออาจเรียกว่าค่ามาตรฐานของตัวแปรที่เราต้องการ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับค่าที่เราวัดค่าตัวแปรนั้นได้ในสภาพความเป็นจริง ซึ่งเป็นค่า Output ของระบบ ส่วนนี้จะให้สัญญาณหรือค่าความผิดพลาดออกมา ซึ่งความผิดพลาดนี้จะบอกให้ทราบว่าขณะนี้ค่าตัวแปรที่ต้องการควบคุมนั้นมีค่าแตกต่างจากค่าที่เราต้องการให้มันเป็นเท่าใด นั่นก็คือ

$$\text{ค่าความผิดพลาด} = \text{ค่าสัญญาณอ้างอิง} - \text{ค่าสัญญาณที่วัดได้}$$

- Control element เป็นส่วนที่ทำหน้าที่ตัดสินใจว่าจะต้องทำอะไร เมื่อได้รับสัญญาณความผิดพลาด เรามักจะใช้คำว่า Controller เมื่อเราเรียกส่วนนี้ร่วมกับส่วน Correction element
- Correction element ส่วนนี้มีหน้าที่กำหนดการเปลี่ยนแปลงของตัวแปร เพื่อที่จะลดค่าความผิดพลาดให้น้อยลง เรามักเรียกอุปกรณ์ที่ทำหน้าที่ในส่วนนี้ว่า Actuator
- Process element กระบวนการ หรือ Plant จะเป็นระบบซึ่งเราต้องการควบคุมค่าตัวแปรตัวใดตัวหนึ่งหรือหลายตัว

- Measure element ส่วนนี้จะเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือวัด ซึ่งเครื่องมือวัดนี้จะให้สัญญาณที่แสดงถึงขนาดของตัวแปรที่เราต้องการที่จะควบคุม และเมื่อได้ค่าที่วัดแล้วก็จะมีการป้อนสัญญาณนั้นกลับเข้าสู่ส่วนเปรียบเทียบ (Comparison element) เพื่อให้ระบบพิจารณาว่ามีความผิดพลาดเกิดขึ้นหรือไม่

การทำงานของระบบป้อนกลับนี้จะทำไปเรื่อยๆ จนกว่าค่ามาตรฐาน และค่าที่วัดได้มีค่าเท่ากัน นั่นคือระบบควบคุมของเราสามารถควบคุมให้ค่าตัวแปรที่เราต้องการมีค่าตามที่เรากำหนดได้เรียบร้อยแล้วนั่นเอง ส่วนสำคัญและจำเป็นของระบบควบคุมแบบเปิดก็คือส่วนป้อนกลับ ซึ่งหมายถึงสัญญาณที่ได้มาจากค่าตัวแปรที่ต้องการจริงๆ เปลี่ยนเป็นสัญญาณแล้วป้อนกลับ เพื่อเปรียบเทียบกับค่าของตัวแปรที่ต้องการ การป้อนกลับนี้จะถือว่าเป็นการป้อนกลับแบบลบ (Negative feedback) เมื่อสัญญาณป้อนกลับนี้นำไปลบออกจากค่าที่ต้องการหรือค่ามาตรฐานนั้นก็

$$\text{ค่าความผิดพลาด} = \text{ค่าสัญญาณอ้างอิง} - \text{ค่าสัญญาณป้อนกลับ}$$

การป้อนกลับแบบลบนี้ มีความจำเป็นในการที่เราต้องการให้ค่าตัวแปรที่เราต้องการควบคุมมีค่าตรงกับความต้องการของเราคือค่าของสัญญาณมาตรฐานส่วนการป้อนกลับแบบบวก (Positive feedback) นั้น จะเกิดขึ้นเมื่อสัญญาณป้อนกลับจะนำมาบวกกับค่ามาตรฐาน นั่นคือ

$$\text{ความผิดพลาด} = \text{ค่าสัญญาณอ้างอิง} + \text{ค่าสัญญาณป้อนกลับ}$$

2.1.4 คำจำกัดความของระบบควบคุมพื้นฐาน

คำจำกัดความของระบบควบคุมพื้นฐานมีดังนี้

1. สัญญาณด้านเข้า (Input) สัญญาณด้านเข้านั้นบางครั้งเราอาจเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า อินพุตอ้างอิง (Reference input) หรือค่าที่ตั้งไว้ (Set point) ซึ่งหมายถึงค่าหรือผลตอบสนองที่ต้องการของระบบที่ต้องการควบคุมที่กำหนดไว้

2. ตัวควบคุม (Controller) หมายถึงเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสัญญาณควบคุมเพื่อทำหน้าที่ควบคุมให้ระบบหรือกระบวนการที่ต้องการควบคุมให้มีสัญญาณด้านออก (Output) หรือผลตอบสนองตามที่ต้องการ โดยตัวควบคุมจะมีหลายแบบ

3. กระบวนการ (Plant or Process) หมายถึงระบบหรือกระบวนการที่ถูกควบคุม หรืออาจจะเป็นวัตถุทางกายภาพที่ถูกควบคุมก็ได้

4. สัญญาณด้านออก (Output) หมายถึง ผลตอบสนองของระบบหรือกระบวนการที่ถูกควบคุมซึ่งโดยทั่วไปแล้วต้องการจะควบคุมให้สัญญาณด้านออกมีค่าตามสัญญาณด้านเข้า (Input)

ที่กำหนด (หรือตามค่าของสัญญาณด้านเข้าที่เปลี่ยนแปลงไป) หรือมีค่าคงเดิมได้เมื่อมีการรบกวนทั้งภายในและภายนอกที่มีกระทำต่อระบบควบคุม

5. การรบกวน (Disturbance) หมายถึงสัญญาณรบกวนที่อาจจะเกิดขึ้นในระบบที่ถูกควบคุม สัญญาณรบกวนนี้อาจเกิดขึ้นที่จุดใดๆในระบบก็ได้ เช่นเกิดขึ้นที่กระบวนการ เกิดขึ้นที่อุปกรณ์วัด เป็นต้น การเกิดขึ้นของสัญญาณรบกวนอาจเกิดขึ้นในเวลาใดๆทั้งที่คาดเดาได้และคาดเดาไม่ได้การรบกวนนี้แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ

- การรบกวนภายใน (Internal disturbance) ซึ่งอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของพารามิเตอร์ต่างๆ ของอุปกรณ์ที่ใช้ในระบบ

- การรบกวนจากภายนอก (External disturbance) เป็นการรบกวนที่เกิดขึ้นจากภายนอกระบบ แต่มีผลต่อระบบที่กำลังควบคุมอยู่ โดยทั่วไปจะถือว่าการรบกวนจากภายนอกเป็นสัญญาณด้านเข้าหนึ่งที่ไม่พึงประสงค์ของระบบควบคุม

6. อุปกรณ์วัด (Measuring instruments) หมายถึงอุปกรณ์ เช่น เซนเซอร์ (Sensor) ทรานสดิวเซอร์ (Transducer) หรืออุปกรณ์แปลงสัญญาณ หรือวัดสัญญาณอื่นๆที่ทำหน้าที่วัดค่า Output ของระบบที่ถูกควบคุม

7. ระบบ (System) หมายถึงการนำเอาอุปกรณ์ต่างๆที่สามารถทำงานร่วมกันได้ มารวบรวมเข้าด้วยกันเพื่อให้ทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งที่ต้องการ เช่น ระบบเชิงกล ระบบทางกายภาพของวงจรไฟฟ้า เป็นต้น

2.2 State space approach

สมการ differential equation อันดับที่ n โดยทั่วไปสามารถทำให้อยู่ในรูปแบบของกลุ่มสมการ differential equation อันดับที่ 1 ได้ โดยการเปลี่ยนตัวแปรและดิริเวทิฟของตัวแปรที่อยู่ในสมการ differential equation ให้อยู่ในรูปของตัวแปรใหม่ ซึ่งจะเรียกตัวแปรใหม่นี้ว่า ตัวแปรสเตต (state variables) โดยค่าตัวแปรสเตต เหล่านี้ได้จากการแก้กลุ่มสมการ differential equation อันดับที่ 1 นั้นสามารถนำมาแสดงในปริภูมิ (Space) n มิติ ซึ่งประกอบไปด้วยแกนอ้างอิง n แกนซึ่งได้แก่แกน $x_1, x_2, \dots, x_n$ โดยที่ $x_1, x_2, \dots, x_n$ ก็คือ ตัวแปรสเตตและจะเรียก Space

ตามที่กล่าวมานี้ว่า State-space

การออกแบบระบบควบคุมด้วยวิธี State-space นั้นมีข้อดีดังนี้

- ใช้งานได้กับระบบหลาย Input และหลาย Output (Multiple-input multiple-output system)
- สามารถใช้กับระบบที่ใช้การออกแบบในโดเมนของความถี่ได้
- สามารถใช้แสดง non linear systems ที่มี backlash, saturation และ dead zone

2.2.1 แบบจำลองปริภูมิสแตต (State – Space Model)

แบบจำลองปริภูมิสแตต (State – Space Model) เป็นแบบจำลองทางคณิตศาสตร์อีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้สำหรับระบบควบคุมหลายตัวแปร (Multivariable Control System) และระบบที่มี Input และ Output เพียงหนึ่ง (Single Input Single Output) สมมุติว่าระบบควบคุมหลายตัวแปร มี n Integrators และสมมุติว่ามี r อินพุต $u_1(t), u_2(t), \dots, u_r(t)$ ซึ่งเราได้สมการดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \dot{x}_1(t) &= f_1(x_1, x_2, \dots, x_n, u_1, u_2, \dots, u_r, t) \\ \dot{x}_2(t) &= f_2(x_1, x_2, \dots, x_n, u_1, u_2, \dots, u_r, t) \\ \dot{x}_3(t) &= f_3(x_1, x_2, \dots, x_n, u_1, u_2, \dots, u_r, t) \end{aligned} \quad (2.1)$$

และมี m Output $y_1(t), y_2(t), \dots, y_m(t)$ ของระบบจะเขียนได้ดังนี้

$$x(t) = \begin{bmatrix} x_1(t) \\ x_2(t) \\ \vdots \\ x_n(t) \end{bmatrix}, \quad f(x, u, t) = \begin{bmatrix} f_1(x_1, x_2, \dots, x_n; u_1, u_2, \dots, u_r; t) \\ f_2(x_1, x_2, \dots, x_n; u_1, u_2, \dots, u_r; t) \\ \vdots \\ f_n(x_1, x_2, \dots, x_n; u_1, u_2, \dots, u_r; t) \end{bmatrix},$$

$$y(t) = \begin{bmatrix} y_1(t) \\ y_2(t) \\ \vdots \\ y_m(t) \end{bmatrix}, \quad g(x, u, t) = \begin{bmatrix} g_1(x_1, x_2, \dots, x_n; u_1, u_2, \dots, u_r; t) \\ g_2(x_1, x_2, \dots, x_n; u_1, u_2, \dots, u_r; t) \\ \vdots \\ g_m(x_1, x_2, \dots, x_n; u_1, u_2, \dots, u_r; t) \end{bmatrix},$$

$$u(t) = \begin{bmatrix} u_1(t) \\ u_2(t) \\ \vdots \\ u_r(t) \end{bmatrix} \quad (2.2)$$

จากสมการที่ (2.1) และสมการที่ (2.2) จะได้

$$\dot{x}(t) = f(x, u, t) \quad (2.3)$$

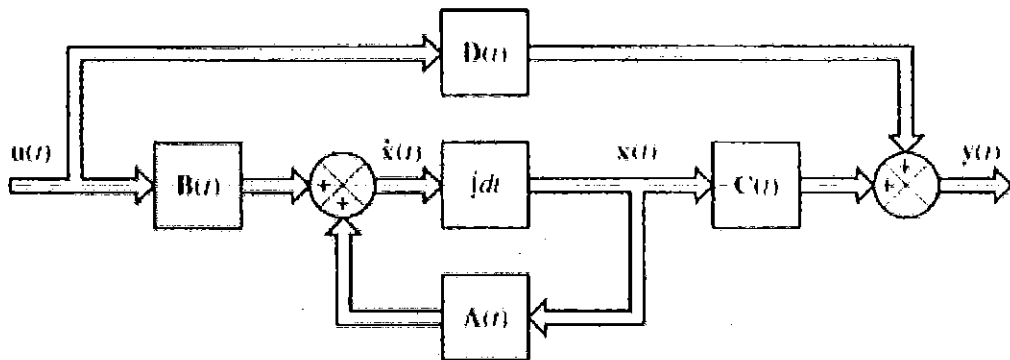
$$y(t) = g(x, u, t) \quad (2.4)$$

โดยที่สมการที่ (2.3) คือ State equation และสมการที่ (2.4) คือ Output equation ถ้าฟังก์ชันเวกเตอร์ f และหรือ g มีอิทธิพลต่อเวลา t ที่แสดงออกอย่างชัดเจน ดังนั้นจะเรียกระบบนี้คือระบบที่เปลี่ยนแปลงตามเวลา (Time-varying system) ถ้าสมการที่ (2.3) และสมการที่ (2.4) เป็นสมการเชิงเส้น ดังนั้นเราสามารถเขียน State equation และ Output equation ได้ดังนี้

$$\dot{x}(t) = A(t)x(t) + B(t)u(t) \quad (2.5)$$

$$y(t) = C(t)x(t) + D(t)u(t) \quad (2.6)$$

โดยที่ $A(t)$ คือ State matrix $B(t)$ คือ input matrix $C(t)$ คือ Output matrix และ $D(t)$ คือ Transmission matrix จากสมการที่ (2.5) และสมการที่ (2.6) เราสามารถเขียน block diagram การทำงานของแบบจำลองปริภูมิสแตต ดังแสดงในรูปที่ 2.9

รูปที่ 2.7 block diagram ของระบบควบคุมที่แสดงอยู่ในปริภูมิสแตต

2.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างฟังก์ชันถ่ายโอน กับสมการปริภูมิสแตต

การศึกษาค้นหาฟังก์ชันถ่ายโอนของระบบจากสมการปริภูมิสแตต เราพิจารณาระบบซึ่งมีฟังก์ชันถ่ายโอนดังนี้

$$\frac{Y(s)}{U(s)} = G(s)$$

และระบบอาจเขียนแสดงในรูปแบบของปริภูมิสแตต ได้ดังนี้

$$\dot{x} = Ax + Bu \quad (2.7)$$

$$y = Cx + Du \quad (2.8)$$

โดยที่

---

x = state vector

$\dot{x}$ = derivative of the state vector with respect to time

y = output vector

---

u = input or control vector

A = system matrix

B = input matrix

C = output matrix

D = feed-forward matrix

สมการที่ (2.7) เรียกว่า state equation และสมการที่ (2.8) เรียกว่า output equation ซึ่ง 2 สมการนี้ สามารถที่จะแทนด้วย block diagram ได้ตามรูปที่ 2.7

เมื่อเราทำ Laplace transform สมการที่ (2.7) และสมการที่ (2.8) จะได้

$$sX(s) - x(0) = AX(s) + BU(s) \quad (2.9)$$

$$Y(s) = CX(s) + DU(s) \quad (2.10)$$

และเมื่อให้เงื่อนไขเริ่มต้นเท่ากับศูนย์ เราได้

$$sX(s) - AX(s) = BU(s) \quad (2.11)$$

หรือ $(sI - A)X(s) = BU(s) \quad (2.12)$

โดยนำ $(sI - A)^{-1}$ คูณเข้าไปทั้งสองข้าง ซึ่งเราจะได้

$$X(s) = (sI - A)^{-1} BU(s) \quad (2.13)$$

แทนค่า $X(s)$ ลงสมการ(2.10)

$$Y(s) = C(sI - A)^{-1} BU(s) + DU(s) \quad (2.14)$$

จัดรูปสมการใหม่ ได้ดังนี้

$$Y(s) = [C(sI - A)^{-1} B + D]U(s) \quad (2.15)$$

เราสามารถหาความสัมพันธ์ระหว่างฟังก์ชันถ่ายโอน ที่แสดงอยู่ในรูปของปริภูมิสแตต ได้ดังนี้

$$\frac{Y(s)}{U(s)} = C(sI - A)^{-1}B + D = G(s) \quad (2.16)$$

2.3 การออกแบบระบบควบคุมทาง State space

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีการออกแบบระบบควบคุมที่มีแบบจำลองทางคณิตศาสตร์เขียนอยู่ในรูป state space ซึ่งการออกแบบระบบควบคุมทาง State space นั้นมีหลายวิธีแต่ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะวิธี pole placement

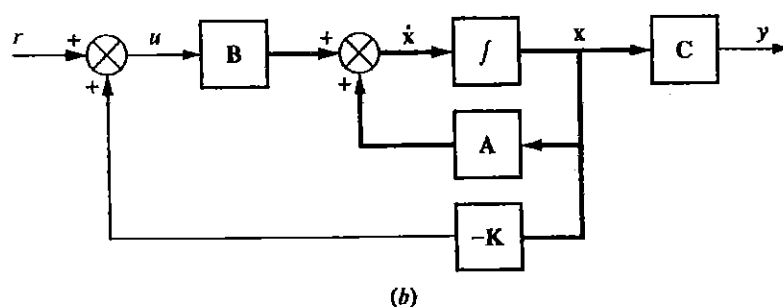
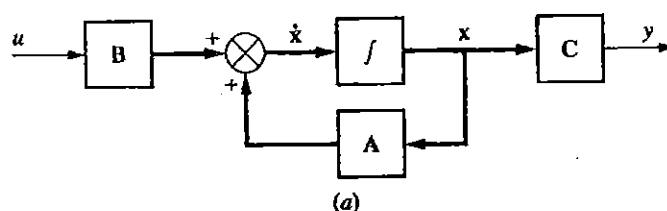
2.3.1 การออกแบบระบบควบคุมทาง State space โดยวิธี pole placement

เริ่มต้นพิจารณาระบบที่มีสมการในรูปแบบ state space ดังนี้

$$\dot{\bar{x}} = A\bar{x} + Bu$$

$$y = C\bar{x}$$

โดย block diagram ของระบบนี้สามารถแสดงได้ในรูป (a) ส่วนรูป (b) เป็นรูปที่แสดง block diagram ของระบบควบคุมทาง state space ที่ไม่มีตัวประมาณค่า (state observer)

จากรูปจะเห็นว่าตัวสแตตทุกตัวจะถูกดึงป้อนกลับผ่าน gain K ไปยัง input ของระบบ u ดังนั้นจะได้ว่า

$$u = -K\bar{x}$$

โดยที่

$$K = [k_1, k_2, \dots, k_n]$$

และจาก block diagram ในรูป (b) จะได้ state equation ของระบบควบคุมนี้เป็น

$$\begin{aligned}\dot{\bar{x}} &= A\bar{x} + Bu = A\bar{x} + B(-K\bar{x} + r) = (A - BK)\bar{x} + Br \\ y &= C\bar{x}\end{aligned}$$

และจะได้สมการ characteristic equation ของระบบปิดนี้เป็น

$$|sI - (A - BK)| = 0$$

2.3.2 ขั้นตอนการออกแบบระบบควบคุมโดยวิธี pole placement ที่ plant ของระบบแสดงอยู่ในรูป phase-variable

การออกแบบระบบควบคุม โดยวิธี pole placement ที่ plant ของระบบแสดงอยู่ในรูป phase-variable มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. หาแบบจำลอง plant ของระบบในรูปแบบ state space ที่แสดงอยู่ในรูป phase-variable
2. สมมติชั่วคราวก่อนว่าค่าสั่ง Input อ้างอิง r เป็น 0
3. คึงตัวเสถียรทุกตัวป้อนกลับผ่าน gain K ไปที่ input u ซึ่งจะได้กฎการควบคุมของระบบเป็น $u = -K\bar{x}$
4. หาสมการ characteristic equation ของระบบปิดที่ได้ในข้อ 3.
5. หาค่าแห่ง pole ทั้งหมดของระบบจากข้อมูลการตอบสนองต่อเวลาที่ต้องการ แล้วนำ pole ทั้งหมดที่ได้มาหาสมการ characteristic equation
6. นำสัมประสิทธิ์ค่าคงที่ของสมการ characteristic equation ที่ได้ในข้อ 4 และ 5 มาเทียบกันเพื่อหาค่า gain k_i

จากขั้นตอนตามที่กล่าวมานี้ สามารถแสดงการหาค่า gain k_i ที่ plant ของระบบแสดงอยู่ในรูป phase-variable ได้ดังนี้

plant ของระบบอยู่ในรูป phase-variable โดยทั่วไปสามารถแสดงได้ดังนี้

$$A = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & 0 & 1 & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \vdots & \vdots & \vdots \\ -a_0 & -a_1 & -a_2 & \dots & -a_{n-1} \end{bmatrix}$$

$$B = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ \vdots \\ \vdots \\ 1 \end{bmatrix}; \quad C = [c_1 \quad c_2 \quad \dots \quad c_n]$$

ดังนั้นจะได้สมการ characteristic equation เป็น

$$s^n + a_{n-1}s^{n-1} + \dots + a_1s + a_0 = 0$$

ต่อมาเมื่อทำการดึงตัวเสตทุกตัวป้อนกลับผ่าน gain K ไปที่ input u จะได้กฎการควบคุมของระบบเป็น

$$u = -K\bar{x}$$

โดยที่

$$K = [k_1, k_2, \dots, k_n]$$

และจะเรียกค่า k_i ว่า phase variable feedback gains

จากสมการที่ (4) จะได้เมตริกระบบ $(A - BK)$ ของระบบปิดเป็น

$$A - BK = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & 0 & 1 & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \vdots & \vdots & \vdots \\ -(a_0 + k_1) & -(a_1 + k_2) & -(a_2 + k_3) & \dots & -(a_{n-1} + k_n) \end{bmatrix}$$

ดังนั้นจะได้สมการ characteristic equation ของระบบปิดเป็น

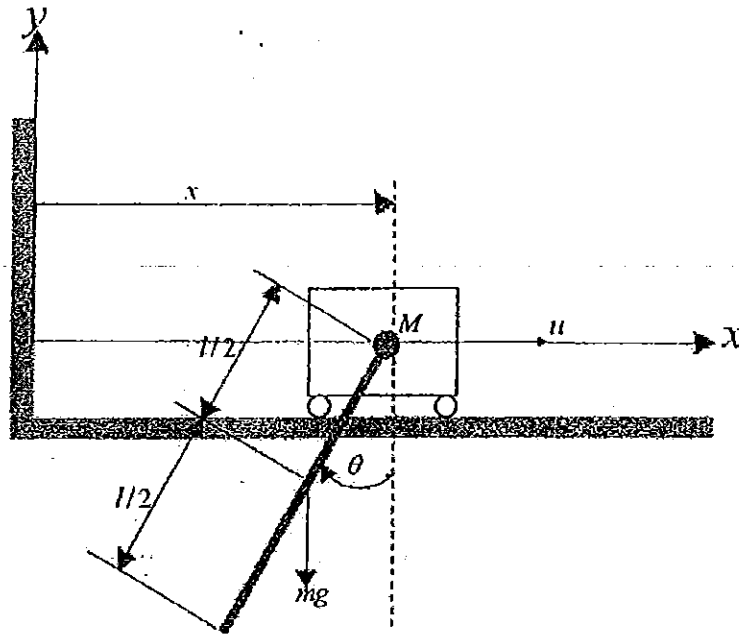
$$|sI - (A - BK)| = s^n + (a_{n-1} + k_n)s^{n-1} + \dots + (a_1 + k_2)s + (a_0 + k_1) = 0$$

บทที่ 3

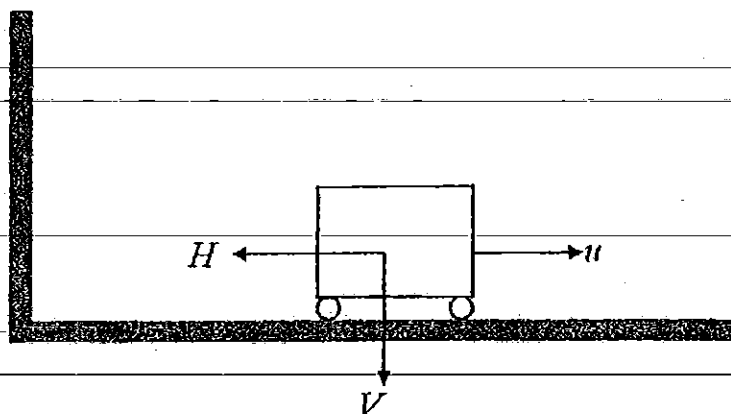
การวิเคราะห์ระบบกลไกของเครน

3.1 การสร้างแบบจำลองทางพลศาสตร์ของเครน

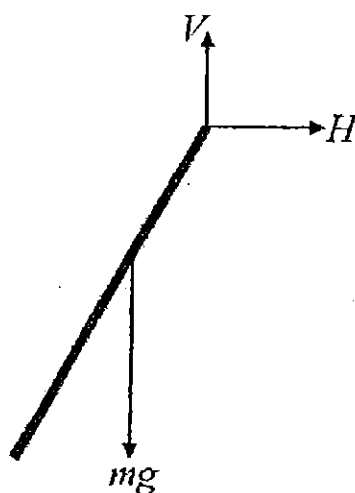
การสร้างแบบจำลองทางพลศาสตร์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการศึกษาระบบควบคุมเพื่อศึกษา ลักษณะเฉพาะของระบบได้อย่างถูกต้องหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงลักษณะการทำงานของเครน สามารถแบ่งได้หลายส่วนด้วยกัน ในที่นี้จะพิจารณาในส่วนของเครนยกภาระขึ้นมาแล้วและเคลื่อนที่ ไปยังจุดหมาย ซึ่งสามารถสร้างแบบจำลองทางพลศาสตร์ของระบบได้ดังรูปที่ 3.1

รูปที่ 3.1 แบบจำลองทางพลศาสตร์ของเครน

รูปที่ 3.2 Free body diagram ของตัวรถ

รูปที่ 3.3 Free body diagram ของ Pendulum

จากตำแหน่งการเคลื่อนที่ที่กำหนดในรูป ถ้าให้ตำแหน่งจุดศูนย์กลางมวลของแท่งเหล็กเป็น (x_G, y_G) แล้วจะได้

$$x_G = x - \frac{l}{2} \sin \theta$$

$$y_G = -\frac{l}{2} \cos \theta$$

เนื่องจากเราต้องการที่จะควบคุมให้ก้านไม้อยู่ในแนวตั้ง ดังนั้นจึงถือว่า θ มีค่าน้อยมาก ซึ่งจะทำให้ $\sin \theta \approx \theta$ และ $\cos \theta \approx 1$ ดังนั้นสมการตำแหน่งจุดศูนย์กลางมวลของก้านไม้จึงสามารถเขียนได้ใหม่เป็น

$$x_G = x - \frac{1}{2}\theta$$

$$y_G = -\frac{1}{2}$$

จาก free – body diagram สามารถแยกวิเคราะห์การเคลื่อนที่ของระบบได้ดังนี้

- การหมุนของแท่งเหล็กรอบจุดศูนย์กลางมวล

จาก free – body diagram ของแท่งเหล็กเมื่อคิดโมเมนต์รอบจุดศูนย์กลางมวลแล้วจะได้สมการการเคลื่อนที่ ดังนี้

$$H\left(\frac{l \cos \theta}{2}\right) - V\left(\frac{l \sin \theta}{2}\right) = J_G \ddot{\theta}$$

โดยที่ $J_G = \frac{1}{2} ml^2$ และเนื่องจากมุม θ ที่กำลังพิจารณามีค่าน้อยมาก ดังนั้นสมการนี้จึงสามารถเขียนได้ใหม่เป็น

$$\frac{Hl}{2} - \frac{Vl\theta}{2} = \frac{1}{12} ml^2 \ddot{\theta} \quad (3.1)$$

- การเคลื่อนที่ในแนวราบของแท่งเหล็ก

จาก free – body diagram ของแท่งเหล็กเมื่อพิจารณาแรงในแนวราบแล้วจะได้สมการการเคลื่อนที่เป็นดังนี้

$$H = m \frac{d^2}{dt^2} \left(x - \frac{l\theta}{2} \right)$$

$$H = m \left(\ddot{x} - \frac{l}{2} \ddot{\theta} \right) \quad (3.2)$$

- การเคลื่อนที่ในแนวตั้งของแท่งเหล็ก

จาก free – body diagram ของแท่งเหล็กเมื่อพิจารณาแรงในแนวตั้งแล้วจะได้สมการการเคลื่อนที่เป็นดังนี้

$$mg - V = m \frac{d^2}{dt^2} \left(-\frac{l}{2} \right) = 0$$

$$V = mg \quad (3.3)$$

- การเคลื่อนที่ในแนวราบของตัวรถ

จาก free - body diagram ของตัวรถเมื่อพิจารณาแรงในแนวราบแล้วจะได้สมการการ

เคลื่อนที่เป็นดังนี้

$$u - H = M\ddot{x} \quad (3.4)$$

เมื่อทำการแทนในสมการที่ (3.2) ลงในสมการที่ (3.4) แล้วจะได้ผลออกมาเป็นดังนี้

$$(M+m)\ddot{x} - \frac{ml}{2}\ddot{\theta} = u \quad (3.5)$$

และเมื่อทำการแทนสมการที่ (3.2) และ (3.3) ลงในสมการที่ (3.1) แล้วจะได้ผลออกมาเป็นดังนี้

$$2l\ddot{\theta} - 3\ddot{x} = -3g\theta \quad (3.6)$$

สมการที่ (3.5) และ (3.6) สมการที่จะตัดแปลงและเขียนได้ใหม่ดังนี้

$$(4Ml + ml)\ddot{\theta} = -6(M+m)g\theta + 6u \quad (3.7)$$

$$(4M+m)\ddot{x} = 4u - 3mg\theta \quad (3.8)$$

สมการที่ (3.5) และ (3.6) ที่ได้ก็นำมากำหนดแทนเป็นตัวแปร state ได้ดังนี้

$$x_1 = \theta$$

$$x_2 = \dot{x}_1$$

$$x_3 = x$$

$$x_4 = \dot{x}_3$$

จากตัวแปร state ที่กำหนดแทนนี้สามารถนำมาเขียนได้ใหม่เป็น

$$\dot{x}_1 = x_2$$

$$\dot{x}_2 = -\frac{6(M+m)g}{4Ml+ml}x_1 + \frac{6}{4Ml+ml}u$$

$$\dot{x}_3 = x_4$$

$$\dot{x}_4 = -\frac{3mg}{4M+m}x_1 + \frac{4}{4M+m}u$$

เนื่องจากตัวแปรที่เราต้องการควบคุมคือ x และ θ ดังนั้น output ของระบบจึงเป็น

$$\bar{y} = \begin{bmatrix} y_1 \\ y_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \theta \\ x \end{bmatrix}$$

ดังนั้นจะใช้ state equation และ output equation เป็น

$$\begin{bmatrix} \dot{x}_1 \\ \dot{x}_2 \\ \dot{x}_3 \\ \dot{x}_4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ -\frac{6(M+m)g}{4Ml+ml} & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ -\frac{3mg}{4M+m} & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ x_4 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ \frac{6}{4Ml+ml} \\ 0 \\ \frac{4}{4M+m} \end{bmatrix} u$$

$$\begin{bmatrix} y_1 \\ y_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ x_4 \end{bmatrix} \quad \text{เมื่อ } y_1 = \theta, y_3 = x$$

จากค่าพารามิเตอร์ที่วัดได้จากระบบจริงที่สร้างขึ้นมาซึ่งสามารถแสดงได้ตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงค่าพารามิเตอร์ของระบบกลไกของเครน

พารามิเตอร์	คำอธิบาย	ปริมาณ
M	มวลของตัวรถ	1.5 kg.
m	มวลของภาระ	1.0 kg.
l	ความยาวเชือกของเครน	2.0 m
g	แรงโน้มถ่วง	9.81 m/s ²

แทนค่าพารามิเตอร์ต่างๆในสมการ state equation และ output equation แล้วจะได้

$$\begin{bmatrix} \dot{x}_1 \\ \dot{x}_2 \\ \dot{x}_3 \\ \dot{x}_4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ -10.5107 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ -4.2042 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ x_4 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 0.4285 \\ 0 \\ 0.5714 \end{bmatrix} u$$

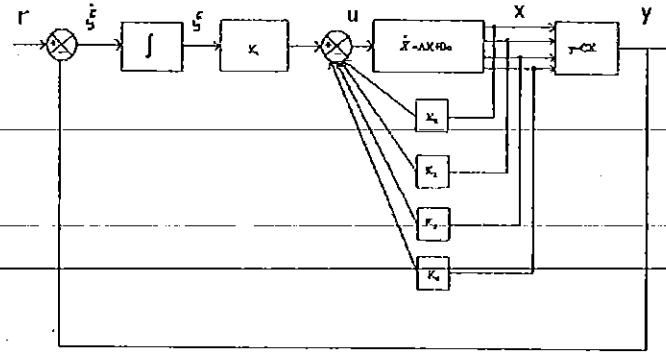
3.2 การออกแบบระบบควบคุมตำแหน่งของรถเครนทาง State space

ปัญหาการควบคุมการทำงานของระบบกลไกของเครนเป็นปัญหาแบบการติดตามค่าอ้างอิง (Tracking Problem) เพื่อให้ผลตอบสนองเข้าสู่ค่าอ้างอิงที่ตั้งไว้โดยมีค่าผิดพลาดและมีการแกว่งน้อยที่สุด ใน Project นี้ได้เลือกใช้การกลับสถานะ (State Feedback) ร่วมกับตัวควบคุมปริพันธ์

(Integrator) และ $\dot{\xi} = r - y$

ในการออกแบบระบบควบคุมทาง State space ของระบบแบรินสามารถแสดงได้ตามรูปที่

3.3

รูปที่ 3.4 ระบบควบคุมทาง State space ของระบบแบริน

โดยที่

u = สัญญาณควบคุม (Input)

y = สัญญาณ Output

ξ = สัญญาณ Output ที่ออกจากตัว Integrator

r = Reference input

ขั้นตอนแรกโดยเราจะกำหนด

$$A = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ -10.5107 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ -4.2042 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \quad B = \begin{bmatrix} 0 \\ 0.4285 \\ 0 \\ 0.5714 \end{bmatrix} \quad C = [1 \ 0 \ 0 \ 0]$$

จาก Block diagram จะได้ว่า

$$\dot{x} = Ax + Bu \tag{3.9}$$

$$y = Cx \tag{3.10}$$

$$u = -kx + k_1\xi \tag{3.11}$$

$$\dot{\xi} = r - y = r - Cx \tag{3.12}$$

จากสมการที่ (3.9) ถึง (3.12) สามารถนำมาแสดงเป็น State space ได้เป็น

$$\begin{bmatrix} \dot{\bar{x}}(t) \\ \dot{\xi}(t) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \mathbf{A} & 0 \\ -\mathbf{C} & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \bar{x}(t) \\ \xi(t) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} \mathbf{B} \\ \mathbf{C} \end{bmatrix} u(t) + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} r(t) \quad (3.13)$$

และจะได้การตอบสนองของระบบในสภาวะคงตัวเป็น

$$\begin{bmatrix} \dot{\bar{x}}(\infty) \\ \dot{\xi}(\infty) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \mathbf{A} & 0 \\ -\mathbf{C} & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \bar{x}(\infty) \\ \xi(\infty) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} \mathbf{B} \\ \mathbf{C} \end{bmatrix} u(\infty) + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} r(\infty) \quad (3.14)$$

ถ้าให้ $r(t)$ เป็นแบบ Unit step input แล้วจะได้ว่า $r(\infty) = r(t) = 1$ ดังนั้นเมื่อนำสมการที่ (3.13) ไปลบออกจากสมการที่ (3.14) แล้วจะได้เป็น

$$\begin{bmatrix} \dot{\bar{x}}(t) - \dot{\bar{x}}(\infty) \\ \dot{\xi}(t) - \dot{\xi}(\infty) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \mathbf{A} & 0 \\ -\mathbf{C} & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \bar{x}(t) - \bar{x}(\infty) \\ \xi(t) - \xi(\infty) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} \bar{x}(t) - \bar{x}(\infty) \\ \xi(t) - \xi(\infty) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} r(\infty) - r(\infty) \quad (3.15)$$

ถ้ากำหนดให้

$$x(t) - x(\infty) = x_e(t)$$

$$\xi(t) - \xi(\infty) = \xi_e(t)$$

$$u(t) - u(\infty) = u_e(t)$$

ดังนั้นเมื่อนำไปแทนลงในสมการที่ (3.15) แล้วจะได้

$$\begin{bmatrix} \dot{x}_e(t) \\ \dot{\xi}_e(t) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \mathbf{A} & 0 \\ -\mathbf{C} & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_e(t) \\ \xi_e(t) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} \mathbf{B} \\ 0 \end{bmatrix} u_e(t) \quad (3.16)$$

โดยที่

$$u_e(t) = -k\bar{x}_e(t) + k_I\xi_e(t)$$

และถ้าให้ $\bar{e}(t)$ แทนเวกเตอร์ของ Error ซึ่งมีค่าเป็น

$$\bar{e}(t) = \begin{bmatrix} x_e(t) \\ \xi_e(t) \end{bmatrix}$$

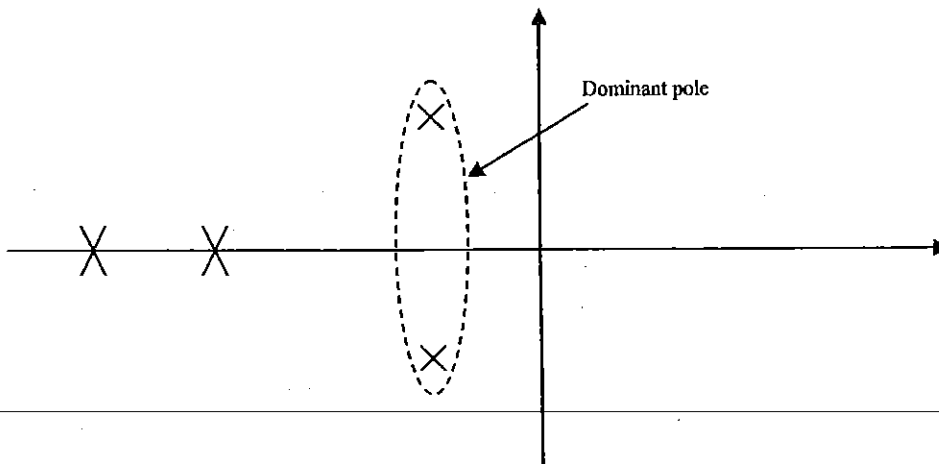
ดังนั้นสมการที่ (3.16) จะสามารถเขียนใหม่ได้เป็น

$$\dot{\bar{e}} = (\hat{A} - \hat{B}\hat{K})\bar{e} \quad (3.17)$$

โดยที่

$$\hat{A} = \begin{bmatrix} \mathbf{A} & 0 \\ -\mathbf{C} & 0 \end{bmatrix} \quad \hat{B} = \begin{bmatrix} \mathbf{B} \\ 0 \end{bmatrix} \quad \hat{K} = [K \quad -k_I]$$

ซึ่งค่า K และค่า k_I นั้นสามารถหาได้จากค่า Eigen values ที่ต้องการของเมตริก $\hat{A} - \hat{B}\hat{K}$ (หรือค่า Pole ของระบบปิดที่ต้องการ) ซึ่งในที่นี้เรากำหนดตำแหน่ง pole ซึ่งโดยทั่วไปจะเลือกกำหนดให้อยู่บนแกนจริงทางด้านลบ โดยให้มีตำแหน่งไกลจาก dominant pole ประมาณ 5 เท่า ซึ่งสำหรับในหัวข้อนี้เมื่อพิจารณาจะเห็นว่าระบบนี้เป็นระบบอันดับที่ 4 ดังนั้นตำแหน่ง pole ที่ต้องการวางจึงต้องมี 4 ตำแหน่งตามที่แสดงในรูปด้านล่าง

รูปที่ 3.5 ตำแหน่ง pole ของระบบ

เพื่อให้การตอบสนองของระบบเข้าสู่ค่า steady state อย่างรวดเร็ว ดังนั้นจึงเลือกกำหนดสมรรถนะการตอบสนองของระบบเป็นดังนี้

1. Percent overshoot 8.9 %
2. Setting time 0.7 วินาที

จากสมรรถนะที่กำหนดนี้สามารถคำนวณค่า Dominant pole ได้เป็น

$$\text{จากสมการ Percent overshoot (PO)} = 100e^{-\xi\pi/\sqrt{1-\xi^2}}$$

$$\text{แทนค่า} \quad 8.9 = 100e^{-\xi\pi/\sqrt{1-\xi^2}}$$

$$\text{จะได้} \quad \xi = 0.61$$

$$\text{และสมการ Setting time } (t_s) = \frac{-\ln(0.02\sqrt{1-\xi^2})}{\xi\omega_n}$$

$$\text{แทนค่า} \quad 0.7 = \frac{-\ln(0.02\sqrt{1-(0.61)^2})}{(0.61)\omega_n}$$

$$\text{จะได้} \quad \omega_n = 9.7435$$

จากระบบชั้น 2 ซึ่งมีรูปแบบสมการ โดยทั่วไปเป็น

$$S^2 + 2\xi\omega_n S + \omega_n^2 = 0 \quad (3.18)$$

เมื่อแทนค่า $\xi = 0.61$ และ $\omega_n = 9.7435$ ลงในสมการที่ (3.18) จะได้

$$S^2 + 11.887S + 94.9357 = 0 \quad (3.19)$$

ดังนั้นเมื่อแก้สมการได้ Dominant pole เป็น

$$\mu_1 = -5.9435 + 7.7207i$$

$$\mu_2 = -5.9435 - 7.7207i$$

ส่วนตำแหน่ง pole ที่เหลืออีก 2 คำนั้นจะเลือกให้มีตำแหน่งไกลจาก dominant pole ประมาณ 5 เท่า และจะให้ pole ทั้งสองมีค่าซ้ำกัน ดังนั้นจะได้ค่า pole ทั้งสองเป็น

$$\mu_3 = -29.5$$

$$\mu_4 = -29.5$$

เมื่อทราบตำแหน่ง Pole ของระบบปิดที่ต้องการแล้วต่อมาก็สามารถหาค่า gain K โดยอาศัย

โปรแกรม MATLAB ช่วย

จากโปรแกรม Matlab จะได้ค่า gain K ออกมาเป็น

$$K = [-2233.7 \quad -489.2 \quad 1965.1 \quad 379.3]$$

ดังนั้นจากสมการของระบบปิด

$$\dot{\bar{x}} = (A - BK)\bar{x} + Br$$

$$y = C\bar{x}$$

เมื่อทำการแทนค่าจะได้เป็น

$$\begin{bmatrix} \dot{x}_1 \\ \dot{x}_2 \\ \dot{x}_3 \\ \dot{x}_4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ 946.62975 & 209.6222 & -842.0453 & -162.5300 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 1272.1319 & 279.5288 & -1122.8581 & -216.7320 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ x_4 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 0.4285 \\ 0 \\ 0.5714 \end{bmatrix} r$$

$$\begin{bmatrix} y_1 \\ y_3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ x_4 \end{bmatrix}$$

ทำการตรวจสอบค่า steady state ของระบบปิด เนื่องจากระบบนี้มี 1 input แต่มี 2 output ดังนั้นเพื่อวิเคราะห์ค่า steady state จึงต้องหาค่า transfer function $Y_1(s)/R(s)$ และ $Y_3(s)/R(s)$ โดยอาศัยโปรแกรม Matlab ช่วยจะได้ค่า transfer function ออกมาเป็น

$$\frac{Y_1(s)}{R(s)} = \frac{0.4286s^2}{s^4 + 71s^3 + 1667s^2 + 15946s + 82617}$$

$$\frac{Y_3(s)}{R(s)} = \frac{0.5714s^2 - 4.2043}{s^4 + 71s^3 + 1667s^2 + 15946s + 82617}$$

ถ้า $R(s)$ เป็นแบบ unit step function โดยอาศัยทฤษฎี final value จะได้ค่า steady state error ในแต่
 ละครณียออกมาเป็น

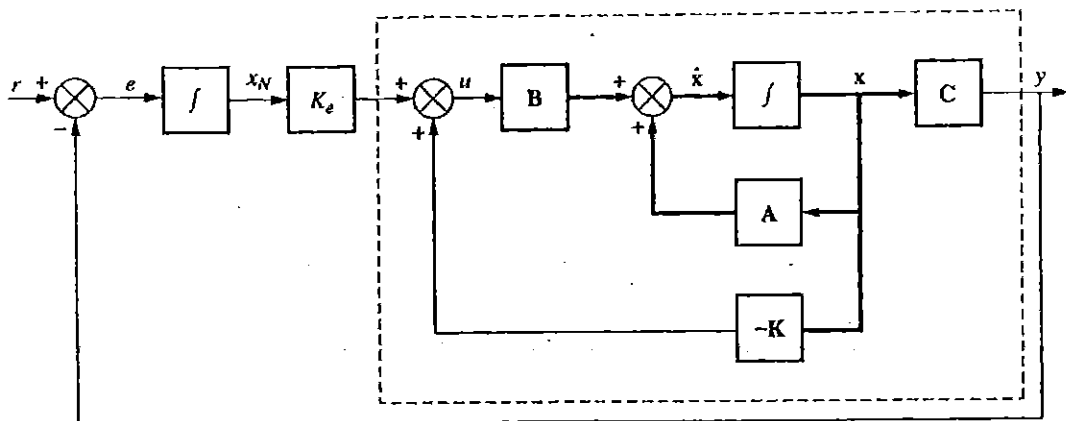
$$y_1(\infty) = \lim_{s \rightarrow 0} \left[\frac{0.4286s^2}{s^4 + 71s^3 + 1667s^2 + 15946s + 82617} \right] = 0$$

มก
 0/10
 25%

$$y_3(\infty) = \lim_{s \rightarrow 0} \left[\frac{0.5714s^2 - 4.2043}{s^4 + 71s^3 + 1667s^2 + 15946s + 82617} \right] = -5.08 \times 10^{-5}$$

จากค่า steady state ที่ได้นั้นจะเห็นว่าค่า steady state ของ y_1 นั้นเป็นไปตามต้องการแล้วแต่ค่า steady state ของ y_3 นั้นยังไม่เป็นไปตามต้องการ(ในที่นี้ต้องเท่ากับ 1) ดังนั้นเพื่อแก้ค่า steady state error ของ y_3 ในขั้นตอนต่อไปจึงต้องใส่ I-control เข้าไปในระบบแล้วทำการออกแบบระบบใหม่ทั้งหมด

ทำการใส่ I-control เข้าไปในระบบควบคุมแล้วทำการออกแบบระบบใหม่ทั้งหมด ซึ่งเมื่อใส่ I-control เข้าไปในระบบควบคุมแล้วจะได้ block diagram ตามที่แสดงในรูปด้านล่าง

รูปที่ 3.6 block diagram

โดยในที่นี้ output y ใน block diagram คือ y_3 (สาเหตุที่เป็น y_3 ก็เพราะว่าเราต้องการแก้ค่า steady state error ของ y_3) ดังนั้นจากรูปจะได้ state equation และ output equation ออกมาเป็น

$$\dot{x} = Ax + Bu$$

$$\dot{x}_N = -Cx + r$$

$$y = Cx$$

หรือแสดงอยู่ในรูปของเมตริกได้เป็น

$$\begin{bmatrix} \dot{\bar{x}} \\ \dot{x}_N \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A & [0] \\ -C & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \bar{x} \\ x_N \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} B \\ 0 \end{bmatrix} u + \begin{bmatrix} [0] \\ 1 \end{bmatrix} r$$

$$y = [C \quad 0] \begin{bmatrix} \bar{x} \\ x_N \end{bmatrix}$$

ดังนั้นสำหรับตัวอย่างนี้เมื่อทำการแทนค่าจะได้ผลออกมาเป็น

$$\dot{\bar{x}} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ \frac{6(M+m)g}{4M+ml} & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ -\frac{3mg}{4M+m} & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \bar{x} + \begin{bmatrix} 0 \\ \frac{4M+ml}{4} \\ 0 \\ \frac{4}{4M+m} \end{bmatrix} u$$

$$\dot{x}_N = -[0 \quad 0 \quad 1 \quad 0] \bar{x} + r$$

$$y = [0 \quad 0 \quad 1 \quad 0] \bar{x}$$

หรือ

$$\begin{bmatrix} \dot{\bar{x}} \\ \dot{x}_N \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ -\frac{6(M+m)g}{4M+ml} & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 0 \\ -\frac{3mg}{4M+m} & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \bar{x} \\ x_N \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ \frac{4M+ml}{4} \\ 0 \\ \frac{4}{4M+m} \\ 0 \end{bmatrix} u + \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} r$$

$$y = [0 \quad 0 \quad 1 \quad 0 \quad 0] \begin{bmatrix} \bar{x} \\ x_N \end{bmatrix}$$

โดยที่

$$A = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ \frac{6(M+m)g}{4M+ml} & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 0 \\ \frac{3mg}{4M+m} & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & 0 & 0 \end{bmatrix}, \quad B = \begin{bmatrix} 0 \\ 6 \\ \frac{4Ml+ml}{4} \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

$$C = [0 \ 0 \ 1 \ 0 \ 0]$$

เนื่องจากตอนนี้ order ของระบบเพิ่มขึ้นมาเป็น 5 ดังนั้น pole ที่ต้องการจะวางนั้นจะต้องมี 5 ตัว โดยจะเลือกให้ dominant pole นั้นเหมือนกับที่เลือกกำหนดในขั้นตอนที่ 2 และ pole ที่เหลืออยู่อีก 3 ตัวก็จะเลือกให้มีค่าซ้ำกันเหมือนกับกรณีแรกดังนั้นจะได้ค่าตำแหน่ง pole ที่ต้องการทั้งหมดเป็น

$$\mu_1 = -5.9435 + 7.7207i$$

$$\mu_2 = -5.9435 - 7.7207i$$

$$\mu_3 = -29.5$$

$$\mu_4 = -29.5$$

$$\mu_5 = -29.5$$

เมื่อทราบค่า pole ที่ต้องการแล้วเราสามารถเข้าไปแกรม MATLAB เพื่อหาค่า Feedback gain matrix K และ gain ของ I-control K_e ได้ผลลัพธ์ดังนี้

$$K = [-166640 \ 84640 \ 131540 \ -63300]$$

$$K_e = 579690$$

ดังนั้นจะได้สมการ state space ของระบบปิดที่มี I-control เป็น

$$\begin{bmatrix} \dot{\bar{x}} \\ \dot{x}_N \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} (A-BK) & BK_e \\ -C & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \bar{x} \\ x_N \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} [0] \\ 1 \end{bmatrix} r$$

$$y = [C \ 0] \begin{bmatrix} \bar{x} \\ x_N \end{bmatrix}$$

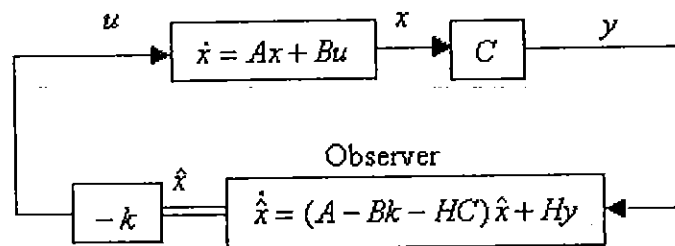
แทนค่า

$$\begin{bmatrix} \dot{\bar{x}} \\ \dot{x}_N \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 71395 & -36268 & -56364 & 27124 & 248397 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 95214 & -48363 & -75162 & 36169 & 331234 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \bar{x} \\ x_N \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix} r$$

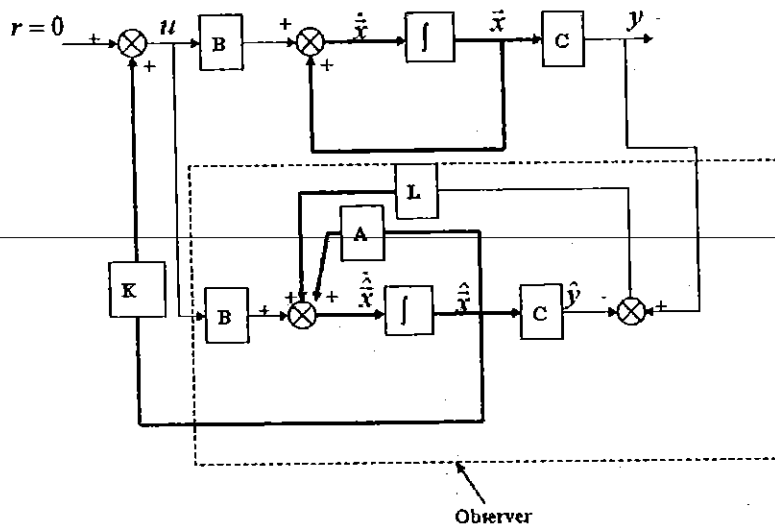
$$y = [0 \ 0 \ 1 \ 0 \ 0] \begin{bmatrix} \bar{x} \\ x_N \end{bmatrix}$$

3.3 ออกแบบตัว Observer (ตัวประมาณค่า)

เนื่องจากในการออกแบบจริงในการสร้างแบบจำลองระบบเรานำเป็นที่จะต้องมีการวัดตัวแปรสถานะหลายตัวแต่เราไม่มีตัววัดสัญญาณเป็นจำนวนมาก แต่เราสามารถที่จะประมาณค่าของตัวแปรสถานะนั้นๆ ได้โดยการติดตั้ง Observer ลงใน State space ซึ่งมีวิธีการคำนวณค่าดังนี้

ในระบบหัวข้อนี้เมื่อใส่ตัว Observer เข้าไปแล้วสามารถแสดงในรูปด้านล่าง

ถ้า $y = x_1$ ดังนั้นสมการ state equation ของ plant จะเป็น

$$\begin{bmatrix} \dot{x}_1 \\ \dot{x}_2 \\ \dot{x}_3 \\ \dot{x}_4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ -10.5107 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ -4.2042 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ x_4 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 0.4285 \\ 0 \\ 0.5714 \end{bmatrix} u$$

$$y = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \\ x_4 \end{bmatrix}$$

จาก State space ของระบบนี้ดังนั้นเราจะได้สมการ Characteristic Equation เป็น

$$S^4 - 10.5107S^2 = 0 \quad (3.20)$$

จากสมการที่ (3.20) สามารถหาราคาคำตอบของสมการได้เป็น 0, 0, 3.2420, -3.2420

เมื่อนำมาแทนในรูปแบบทั่วไปของ Observer canonical form ก็จะได้รูปแบบเมตริกใหม่เป็น

$$A = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ 10.5107 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \quad C = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

หาสมการ Characteristic Equation ของตัว Observer จากสมการ $\dot{\hat{e}}_x = (A - LC)\hat{e}_x$

$$\dot{\hat{e}}_x = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ 10.5107 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} l_1 \\ l_2 \\ l_3 \\ l_4 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \hat{e}_x$$

$$\dot{\hat{e}}_x = \begin{bmatrix} -l_1 & 1 & 0 & 0 \\ 10.5107 - l_2 & 0 & 1 & 0 \\ -l_3 & 0 & 0 & 1 \\ -l_4 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \hat{e}_x$$

ดังนั้นจะได้สมการ Characteristic Equation เป็น

$$|S - (A - LC)| = S^4 + l_1 S^3 + (l_2 - 10.5107)S^2 + l_3 S + l_4 = 0 \quad (3.21)$$

ต้องการตำแหน่งของ Pole ของตัว Observer ที่เราต้องการจะวางซึ่งโดยปกติจะออกแบบให้ การตอบสนองของตัว Observer ไวกว่า 10 เท่า ของการตอบสนองของระบบปิด ดังนั้นเราจะเลือก ตำแหน่งของโพลของตัว Observer ห่างจากโพลของระบบปิดเป็น 10 เท่า เราจะได้

$$S_1 = -59.435 + 77.207i$$

$$S_2 = -59.435 - 77.207i$$

$$S_3 = -590$$

$$S_4 = -590$$

เมื่อได้ค่า Pole ที่ต้องการแล้วต่อมานำค่า Pole นั้นมาหาค่าสมการ Characteristic equation ที่ ต้องการดังนี้

$$(S + 590)^2 [S - (-59.435 + 77.207i)][S - (-59.435 - 77.207i)] = 0$$

$$(S + 590)^2 (s^2 + 118.87s + 9493.44) = 0$$

$$S^4 + 1298.87S^3 + 507860.04S^2 + 52580906S + 3304666464 = 0 \quad (3.22)$$

นำค่าสัมประสิทธิ์ของสมการ Characteristic equation ของสมการที่ (3.21) และ สมการที่ (3.22) มา เทียบกันจะได้

$$l_1 = 132.7834$$

$$l_2 = 507849.5293$$

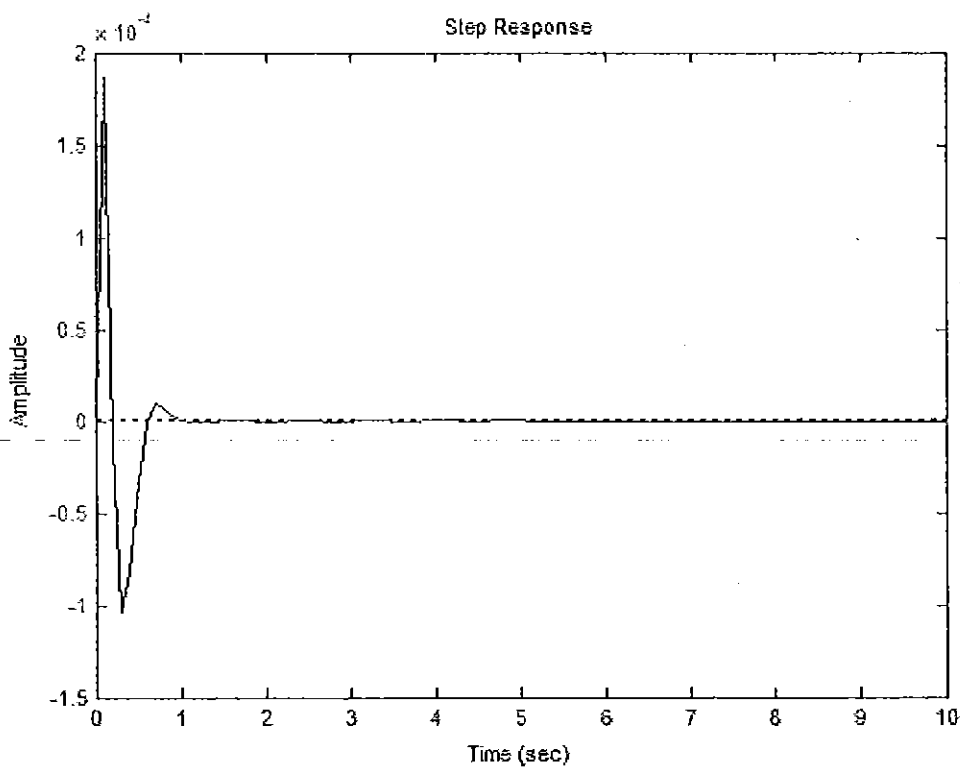
$$l_3 = 52580906$$

$$l_4 = 3304666464$$

บทที่ 4

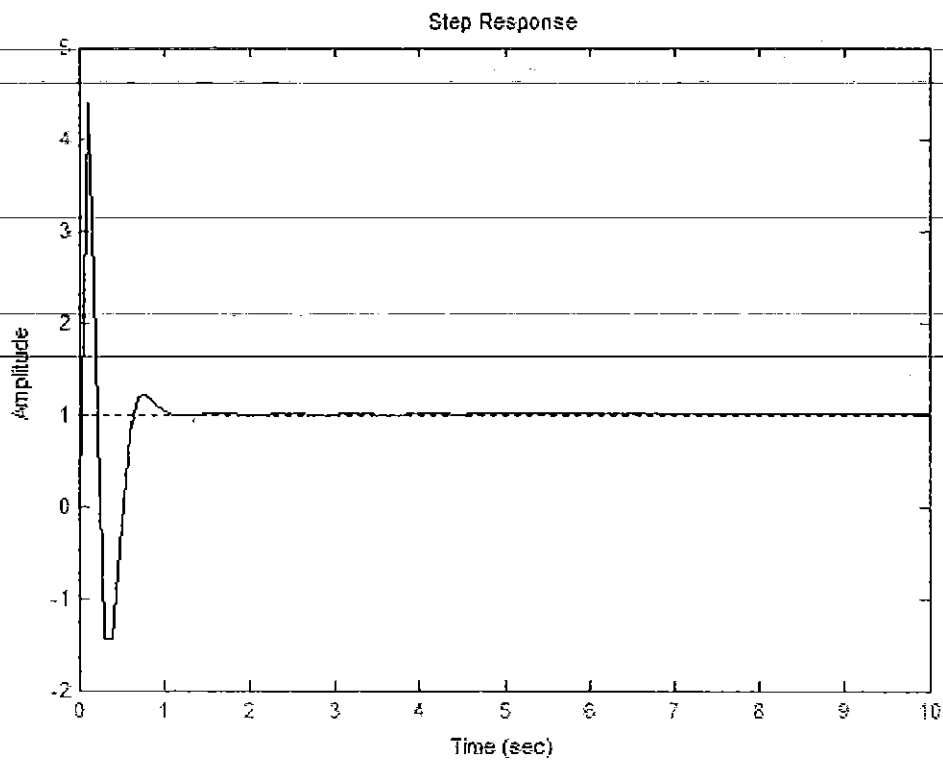
ผลการวิเคราะห์

ในบทนี้จะนำระบบควบคุมของระบบที่ออกแบบมาได้ในบทที่ 3 มาทำการทดสอบสมรรถนะในโปรแกรม MATLAB โดยการทดสอบนี้จะเป็นกรณีที่ไม่ใส่ Disturbance ซึ่งจะได้กราฟการตอบสนองออกมามีดังนี้

กราฟ 4.1 Step response ของมุมของแท่ง Pendulum

จากกราฟ 4.1 จะเห็นว่ากราฟจะมีการกวัดแกว่งในช่วงเริ่มต้นและสุดท้ายจะเข้าสู่ค่าคงที่ตามที่ตั้งไว้ (ในที่นี้คือ 0) ซึ่งถ้านำมาตีความหมายเป็นการเคลื่อนที่จะได้ว่า ในช่วงเวลาเริ่มต้นสั้นๆ ตัวแท่ง pendulum จะแกว่งและสุดท้ายจะหยุดนิ่งอยู่ในแนวตั้ง เมื่อทำการวิเคราะห์กราฟที่ได้นี้จะเห็นว่ากราฟการตอบสนองนี้มีค่า Percent overshoot เท่ากับ 1.85 และ Setting time 1

กราฟ 4.2 Step response ของ าระยะทางของตัวรถ

จากกราฟ 4.2 จะเห็นว่ากราฟจะมีการกวัดแกว่งในช่วงเริ่มต้นและสุดท้ายจะลู่เข้าค่าคงที่ตามที่ตั้งไว้ (ในที่นี้คือ 1) ซึ่งถ้านำมาตีความหมายเป็นการเคลื่อนที่จะได้ว่า ในช่วงเวลาเริ่มต้นตัวรถจะเคลื่อนที่กลับไปกลับมาและสุดท้ายตัวรถจะมาหยุดอยู่ตรงตำแหน่งที่ต้องการ เมื่อทำการวิเคราะห์กราฟที่ได้นี้จะเห็นว่ากราฟการตอบสนองนี้มีค่า Percent overshoot เท่ากับ 4.4 และ Setting time 1

บทที่ 5

สรุปผลการทดลอง

5.1 สรุปผลการวิเคราะห์

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบระบบควบคุมให้กับระบบ โครงสร้างไดนามิกของ เพื่อให้ตัวรถเคลื่อนที่ไปยังตำแหน่งที่ต้องการพร้อมกันกับควบคุมไม่ให้แกว่ง-pendulum-เกิดการแกว่ง โดยในที่นี้จะเลือกใช้การควบคุมแบบ state space ซึ่งเมื่อนำระบบควบคุมที่ออกแบบมาได้ นั้นไปสร้างแบบจำลองและทดสอบสมรรถนะในโปรแกรม matlab จะพบว่าระบบควบคุมนี้สามารถทำงานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ตามที่กล่าวมาข้างต้น

5.2 ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากโครงการนี้ได้ทำการออกแบบระบบควบคุมตำแหน่งของรถและได้ทำการทดลองโดยไม่ได้ Disturbance ดังนั้นในการนำไปใช้งานจริงจึงควรที่จะใส่ Disturbance เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือและความแม่นยำมากขึ้น นอกจากนี้ควรจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบในหลายๆด้าน ด้วยไม่ว่าจะเป็น สัญญาณรบกวนแบบอื่นๆ สิ่งแวดล้อม โดยรอบ และบุคลากร เป็นต้น

บรรณานุกรม

---

[1]Prabha Kundur “Power system and Control”McGraw Hill,1994

[2]รศ.ดร.มนัส สัจจวิไล และ วรรัตน์ ภัทรอมรกุล “คู่มือการใช้งานMATLABฉบับสมบูรณ์”.
พิมพ์ครั้งที่ 1.กรุงเทพฯ :2543

[3] <http://www.sut.ac.th/e-texts/Eng/Automatic/chapter12.htm>

[4]-<http://www.sut.ac.th/e-texts/Eng/Automatic/chapter13.htm>

[5] <http://www.sut.ac.th/e-texts/Eng/Automatic/chapter14.htm>

[6] <http://www.sut.ac.th/e-texts/Eng/Automatic/chapter17.htm>

[7] <http://www.sut.ac.th/e-texts/Eng/Automatic/chapter18.htm>

ประวัติผู้เขียนโครงการ

ชื่อ นางสาวอนุชิตา หงษ์ศรี

ภูมิลำเนา 281 หมู่ 4 ต. นาบ่อคำ อ. เมือง จ. กำแพงเพชร

ประวัติการศึกษา

-จบชั้นประถมศึกษาจากโรงเรียนผืนสหราษฎร์พัฒนา

จ. กำแพงเพชร

-จบชั้นมัธยมศึกษาจากโรงเรียนหนองกองวิทยาคม

จ. กำแพงเพชร

-ปัจจุบันกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4

สาขาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ชื่อ นางสาวเบญจวรรณ สุขโรจน์

ภูมิลำเนา 7 หมู่ 5 ต.วังแดง อ. ตรอน จ.อุตรดิตถ์

ประวัติการศึกษา

-จบชั้นประถมศึกษาจากโรงเรียนบ้านใหม่ยาวชนฯ

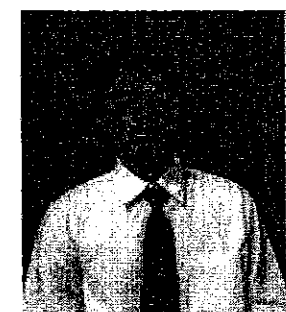
จ. อุตรดิตถ์

-จบมัธยมศึกษาจากโรงเรียนตรอนตรีสินธุ์ จ.อุตรดิตถ์

-ปัจจุบันกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4

สาขาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ชื่อ นายปฏิเวธ ภัยอ่ามี

ภูมิลำเนา 4/1 หมู่ 1 ต.ชัยสมบูรณ์ อ.วิเชียรบุรี จ.เพชรบูรณ์

ประวัติการศึกษา

-จบชั้นประถมศึกษาจากโรงเรียนบ้านชัยสมบูรณ์ จ.เพชรบูรณ์

-จบมัธยมศึกษาจากโรงเรียนนิคมศิลปอนุสรณ์ จ.เพชรบูรณ์

-ปัจจุบันกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4

สาขาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยนเรศวร